

KONTROLA PRAWIDŁOWOŚCI OZNAKOWANIA I JAKOŚCI PRODUKTÓW WŁÓKIENNICZYCH

WSTĘP

Realizując nadzór w zakresie produktów włókienniczych Inspekcja Handlowa w 2019 r. prowadziła kontrole tych wyrobów. Celem kontroli była ocena prawidłowości oznakowania oraz jakości tego rodzaju produktów, m.in. w zakresie składu surowcowego czy wskaźników użytkowych deklarowanych przez producentów.

Kontrole produktów włókienniczych przeprowadzano w pierwszej kolejności u producentów, importerów oraz pierwszych dystrybutorów (w przypadku obrotu wewnątrzspółnotowego). W następnej kolejności typowano do kontroli hurtownie oraz duże sklepy specjalistyczne.

Inspekcja Handlowa w wyniku podjętych działań skontrolowała łącznie 422 przedsiębiorców, w tym:

- 324 placówek detalicznych,
- 67 producentów/pierwszych dystrybutorów, w tym 2 importerów,
- 31 hurtownie.

Kontrolą objęto importowane, a także produkowane w kraju oraz na terenie Unii Europejskiej produkty włókiennicze wykonane z dzianin lub tkanin.

USTALENIA KONTROLI

Kontrole przeprowadzone przez Inspekcję Handlową objęły produkty łącznie z 2 585 partii, tj.:

- odzież wierzchnia,
- wyroby pończosznicze,
- odzież sportowa,
- odzież wizytowa,

wytypowanych spośród oferty handlowej kontrolowanego przedsiębiorcy. W wyniku podjętych działań kontrolnych ze względu na różnego rodzaju nieprawidłowości zakwestionowano wyroby z 687 partii (co stanowi 26,6 proc.).

1. Jakość

Inspekcja Handlowa badaniem jakości objęła produkty włókiennicze z 2 476 partii. Oceniając jakość wyrobów przeprowadzono badania organoleptyczne oraz laboratoryjne. W ramach ww. badań zakwestionowano jakość 194 partii (7,8 proc.). Badania organoleptyczne prowadzone przez inspektorów, którym poddano 2109 partii wyrobów polegały na sprawdzeniu wyglądu ogólnego ocenianych wyrobów, zgodności deklarowanej wielkości (rozmiaru) z wielkością rzeczywistą, starannego, estetycznego wykończenia. W toku tych badań uwagi wniesiono do 9 partii.

Jakość kontrolowanych wyrobów oceniano również w zakresie zgodności z wymaganiami deklarowanymi przez przedsiębiorców lub pod względem zgodności z normą, lub innym dokumentem normalizacyjnym zadeklarowanym przez przedsiębiorcę.

Laboratorium UOKiK w Łodzi przeprowadziło badania w zakresie:

- składu surowcowego, tj. ustalenia czy deklarowany skład surowcowy jest zgodny z rzeczywistym,
- wskaźników użytkowych (w odniesieniu do uzyskanej deklaracji producenta),
- wymiarowania.

W ramach kontroli, przeprowadzono badania laboratoryjne wyrobów z 352 partii, kwestionując jakość 173 partii (49,1 proc. zbędnych).

USTALENIA KONTROLI

Rodzaj produktu włókienniczego	Liczba partii zbadanych	Liczba partii zakwestionowanych	Odsetek partii zakwestionowanych
odzież wierzchnia	639	234	36,6
wyroby pończosznice	717	167	23,2
odzież sportowa	590	114	19,3
odzież wizytowa	639	172	26,9
Razem	2585	687	

TABELA 1. WYNIKI BADAŃ LABORATORYJNYCH POBRANYCH DO BADAŃ PRODUKTÓW WŁÓKIENNICZYCH W PODZIALE NA ASORTYMENTY

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

USTALENIA KONTROLI

a) Skład surowcowy

Badaniami laboratoryjnymi pod względem składu surowcowego objęto wyroby z 352 partii, z czego zakwestionowano 173 partii (49,1proc. zbadanych), w związku z niespełnieniem wymagań zawartych w obowiązujących przepisach prawnych czy niezgodnością z deklaracją przedsiębiorcy.

Odsetek wyrobów zakwestionowanych względem zbadanych laboratoryjnie w powyższym zakresie, w zależności od grupy asortymentowej przedstawiał się następująco:

- 47,9 proc. – odzież wierzchnia (96 partii zbadanych, 46 zakwestionowanych),
- 54,2 proc. – wyroby pończosznicze (96 partii zbadanych, 52 zakwestionowanych),
- 21,9 proc. – odzież sportowa (64 partii zbadanych, 14 zakwestionowanych),
- 63,54 proc. – odzież wizytowa (96 partii zbadanych, 61 zakwestionowanych).

USTALENIA KONTROLI

Lp.	Nazwa produktu	Skład surowcowy deklarowany (na etykiecie, opakowaniu lub wszyswce wyrobu)	Wynik badań laboratoryjnych
1.	marynarka męska	wełna 60 proc. bawełna 40 proc.	poliester 84,1 proc., wiskoza 15,9 proc.
2.	koszula męska	bawełna 80 proc. poliester 20 proc.	bawełna 60,7 proc., poliester 39 proc.
3.	rajstopy dziewczęce	bawełna 79 proc., nylon 19 proc., elastan 2 proc.	bawełna 73,6 proc., poliamid 24,8 proc., elastan 1,6 proc.
4.	plaszczyk damski	wełna 10 proc., poliester 55 proc., akryl 35 proc.	akryl 51,3 proc., poliester 45,7 proc., wełna 3 proc.
5.	bluza rozpinana	materiał główny: bawełna 60 proc., poliester 40proc., materiał ściągaczowy: bawełna 95 proc., elastan 5 proc.	materiał główny: bawełna 65 proc., poliester 34,5 proc., materiałściągaczowy: bawełna 86,5 proc., poliester 9,8 proc., elastan 3,7 proc.

TABELA 1. WYNIKI BADAŃ LABORATORYJNYCH POBRANYCH DO BADAŃ PRODUKTÓW WŁÓKIENNICZYCH W PODZIALE NA ASORTYMENTY

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

USTALENIA KONTROLI

b) Wskaźniki użytkowe

Jakość kontrolowanych wyrobów włókienniczych oceniono również pod względem zgodności rzeczywistych wskaźników użytkowych z deklarowanymi przez przedsiębiorców lub określonych w normie lub innym dokumencie normalizacyjnym deklarowanym przez przedsiębiorcę. W wyniku badań laboratoryjnych tych wyrobów, stwierdzono nieprawidłowości w przypadku 1 partii, z uwagi na niezgodną z deklarowaną odporność wybarwień.

c) Wymiarowanie

Ponadto poddano ocenie wyroby pod kątem zgodności rzeczywistych wymiarów wyrobów z deklarowanymi. Organoleptycznie zbadano 71 partii a laboratoryjnie 27 partii. W tym zakresie zakwestionowano w wyniku badań laboratoryjnych wyroby z 2 partii. Po uzyskaniu wyników badań laboratoryjnych zakwestionowane wyroby zostały dobrowolnie wycofane z obrotu w celu dokonania poprawy oznakowania, czy przekazania ich producentom. Ponadto do przedsiębiorców wprowadzających kwestiono-

wane produkty na rynek polski skierowano wystąpienia informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wskazujące na potrzebę ich usunięcia.

2. Oznakowanie

Inspekcja Handlowa przeprowadziła kontrolę 2 577 partii wyrobów w zakresie oznakowania produktów włókienniczych. Prawidłowość oznakowania wyrobów włókienniczych sprawdzono pod względem zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowania składu surowcowego wyrobów włókienniczych² w szczególności z art. 14 ust. 1, zgodnie z którym udostępniane na rynku wyroby włókiennicze opatruje się etykietą lub oznakowuje, aby poinformować o ich składzie surowcowym. Etykiety i oznakowanie wyrobów włókienniczych muszą być trwałe, czytelne, widoczne i łatwo dostępne, a w przypadku etykiet - starannie przymocowane.

USTALENIA KONTROLI

W wyniku oceny oznakowania tych wyrobów zakwestionowano wyroby z 538 partii (20,9 proc. poddanych ocenie wyrobów w tym zakresie). Wyroby te kwestionowane były głównie ze względu na:

- niezgodne z rozporządzeniem nazewnictwo włókien wymienianych w składzie surowcowym – 439 partie,
- brak informacji o składzie surowcowym – 29 partii,

oraz ze względu na inne nieprawidłowości w zakresie oznakowania zakwestionowano 99 partii wyrobów.

Kontrolowani, po zapoznaniu się z uwagami inspektorów oraz obowiązującym stanem prawnym, podejmowali z własnej inicjatywy działania naprawcze wobec kwestionowanych wyrobów, poprzez niezwłoczne uzupełnianie brakujących informacji lub usuwanie niewłaściwych oznaczeń lub zobowiązywali się do niezwłocznego dokonania takich działań. Ponadto, do przedsiębiorców wprowadzających kwestionowane produkty na rynek polski, skierowano wystąpienia informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wskazujące na konieczność ich usunięcia.

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Zanim dokonamy zakupu sprawdzimy oznaczenia dołączone do wyrobu. Oznakowanie powinno zawierać nie tylko informacje dotyczące składu surowcowego, ale również dane, które pomogą nam zidentyfikować przedsiębiorcę odpowiedzialnego za wprowadzenie produktu na polski rynek. Odpowiedzialny przedsiębiorca sprawdził jakość swojego produktu i nie ma powodu, aby ukrywać swoje dane.

Produkt włókienniczy powinien być więc oznaczony:

- nazwą (o ile jego przeznaczenie nie jest oczywiste);
- nazwą przedsiębiorcy i adresem;
- składem surowcowym produktu;
- sposobem konserwacji (uwaga, aktualnie to oznakowanie jest dobrowolne);
- ceną;
- innymi informacjami, które w opinii producenta są niezbędne dla bezpieczeństwa konsumenta.

Przed zakupem dokładnie sprawdzimy, czy wyrób nie posiada

żadnych widocznych wad, np. zaciągnięć, błędów tkackich i dziewiarskich, błędów w druku lub wybarwieniu, czy jest estetycznie wykończony. Wady widoczne w dniu zakupu, o których konsument wiedział lub oceniając rozsądnie powinien był wiedzieć będą miały istotny wpływ na późniejsze ewentualne reklamacje.

Znajomość składu surowcowego jest bardzo ważna ze względu na bezpieczeństwo użytkownika z uwagi, np. na zapobieganie poważnym reakcjom alergicznym. Ponadto podanie przez producenta właściwego składu surowcowego zapewnia nam możliwość właściwej konserwacji wyrobów włókienniczych. Sprawdźmy zatem przede wszystkim czy informacja taka została podana na wszywcę, etykiecie lub opakowaniu jednostkowym pamiętając, że wyroby wykonane z włókien syntetycznych (np. poliamid, poliester) mogą różnić się wyglądem od wyrobów wykonanych z włókien naturalnych (bawełna, wełna) czy sztucznych (wiskoza). Trudno dokonać oceny wzrokowej, ale dotykając wyrobu pamiętajmy, że te z włókien syntetycznych, w odróżnieniu od pozostałych, bardzo się elektryzują, a niektóre z nich w dotyku są „twardsze”, nie posiadają miękkości i delikatnego dotyku.

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Konserwacja to odpowiednie pranie, bielenie, czyszczenie chemiczne, suszenie, prasowanie. Podczas prania i suszenia ważne są takie elementy jak: temperatura, czas, środek piorący i czynnik mechaniczny. Konserwacja produktów włókienniczych polega więc na utrzymaniu ich w jak najlepszym stanie przez jak najdłuższy czas, przy jednoczesnym zachowaniu estetycznego wyglądu i dobrych właściwości użytkowych. Nieprzestrzeganie warunków konserwacji może spowodować nawet całkowite zniszczenie produktu, np. sfilcowanie wełnianego swetra, wypranego mechanicznie (w pralce automatycznej) w temperaturze 60°C, dla którego zalecano pranie ręczne w temperaturze 30°C.

Zwracajmy uwagę na znaki graficzne dotyczące sposobu konserwacji lub słowny opis i przestrzegajmy warunków (sposobu) konserwacji, określonych przez producenta dla danego wyrobu, szczególnie w zakresie temperatury i sposobu prania, suszenia, prasowania czy stosowania wybielaczy.

W konserwacji odzieży ważne jest:

- czy wyrób można poddać praniu wodnemu: mechanicznemu (w pralce) lub ręcznemu,
- czy wyrób można prać tylko chemicznie,
- jaka jest zalecana temperatura prania (zbyt wysoka może spowodować nawet zniszczenie wyrobu),
- sposób suszenia – dla większości wyrobów zaleca się suszenie w stanie rozwieszonym na sznurze; niektóre wyroby, np. wyroby dziewiarskie, najczęściej suszy się w stanie rozłożonym na płasko, zapewniającym zachowanie parametrów wielkości; jest również grupa wyrobów, dla których zalecane jest suszenie bębnowe z uwagi na konieczność szybkiego pozbycia się wchłoniętej wody (np. uniknięcie powstawania zacieków),
- temperatura prasowania – szczególnie istotna dla wyrobów składających się z kilku różnych włókien, w tym syntetycznych.

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Należy jednak pamiętać, że przedsiębiorcy nie mają obowiązku oznakowania wyrobów sposobem konserwacji, jest to ich dobra wola i dbałość o użytkowników ich wyrobów.

Pamiętajmy, że nie istnieje jeden sposób określania i oznaczania wielkości wyrobów. Każdy producent, w opracowany przez siebie sposób, podaje wielkość wyrobu (w postaci liczbowej lub literowej). Dlatego ważnym jest, aby przed dokonaniem zakupu przymierzyć wyrób, do czego mamy pełne prawo. Wyrób, który z pozoru wydaje się dopasowany może na naszej figurze ulegać takim deformacjom, że w konsekwencji nie będziemy zadowoleni z jego zakupu. Pamiętajmy, że przyjęcie przez sklep zwrotu produktu pełnowartościowego jest dobrą wolą sprzedawcy, oraz że nie wszystkie sklepy dają konsumentowi możliwość zwrotu zakupionego towaru pozbawionego wad. Z zasady nie podlega wymianie bielizna osobista.

Produkt włókienniczy powinien być oznaczony ceną oraz jego ceną jednostkową (ceną za jednostkę miary), chyba że wyrażają się one tą samą kwotą. Nie traktujmy ceny wyrobu jako podstawowego kryterium wyboru. Często jest ona związana

z obniżeniem jakości wyrobów, szczególnie pochodzących z importu. Z drugiej jednak strony pamiętajmy, że zbyt wysoka cena nie jest gwarantem najwyższej jakości, pozwala natomiast przypuszczać, że wyrób taki spełni oczekiwane wymagania.

Z punktu widzenia konsumenta zakupy w sieci są innymi zakupami w stosunku do zakupów w sklepach stacjonarnych. Trudniej ocenić mu towar przed dokonaniem zakupu.

Należy pamiętać, że przy zakupach w sieci należy zwrócić uwagę na te same kwestie, na które zwracają uwagę klienci w sklepach stacjonarnych. Ponieważ nie ma możliwości dokładnego obejrzenia wyrobu, przepisy wychodzą naprzeciw konsumentom, którzy mają prawo do dokonania zwrotu ubrania w ciągu 14 dni od jego otrzymania bez wskazywania powodów swojego działania.

W przypadku zwrotu towaru sprzedawca ma obowiązek zwrócić kupującemu całą zapłaconą kwotę, tj. cenę towaru oraz kosztów przesyłki. Więcej informacji na temat praw konsumenta przy zakupach on line znaleźć można na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów www.uokik.gov.pl w zakładce poświęconej konsumentom <https://prawakonsumenta.uokik.gov.pl/>